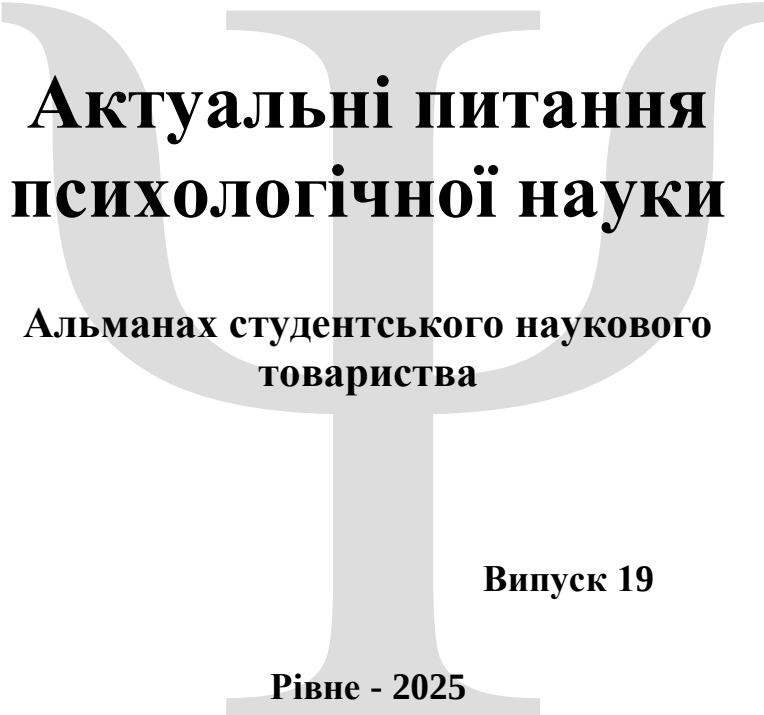

**Рівненський державний
гуманітарний університет**

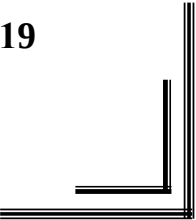

Актуальні питання психологічної науки

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 19

Рівне - 2025

ББК 88

А 43

УДК 159.9

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства. Вип. 19. Рівне: РДГУ, 2025. 118 с.

Головний редактор:

Олег Рудюк, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії РДГУ.

Редакційна колегія:

Наталія Михальчук, доктор психологічних наук, професор, професор, завідувач кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії РДГУ;

Олена Главінська, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії РДГУ;

Віталій Павелків, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії, декан психолого-природничого факультету РДГУ;

Олена Ставицька, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії РДГУ;

Олена Сторож, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії РДГУ.

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ (протокол від 22 грудня 2025 року, № 13)

ЗМІСТ

Бойчук Л. Вплив типу батьківського ставлення на формування особистості дітей дошкільного віку	5
Бойчук О. Психологічні особливості формування мотивації до навчання в підлітковому віці	8
Борисюк Д. Роль емоційного інтелекту у розвитку особистості	11
Гончарук О. Особливості образної пам'яті у підлітковому віці	16
Гордієнко В. Ціннісні орієнтації як чинник психологічної готовності військовослужбовців до професійної діяльності	19
Григорієва А. Особистісні чинники агресивної поведінки в юнацькому віці	23
Долинюк М. Вплив соціальних мереж на самооцінку підлітків	26
Єленець Ю. Вплив соціальних мереж на самооцінку підлітків	32
Жилка Н. Вплив типу батьківського ставлення на формування навчальної мотивації підлітків	35
Комар О. Вплив соціальних мереж на психічне здоров'я юнацької молоді	39
Кондратюк Н. Шляхи формування комунікативної компетенції медичних працівників	42
Кривко Н. Основні чинники психологічного благополуччя молоді в умовах війни	47
Марчук Д. Вплив тривожно-депресивного розладу на адаптивність військовослужбовців ЗСУ в період реабілітації	50
Мисько Я. Вплив порушення сну на психічний стан особистості	54
Мовчко О. Соціальні мережі як чинник розвитку депресивних станів	57
Мординська А. Психологічні методи впливу на стан стресу в юнацькому віці	62
Ольховик С. Вплив емоційного стану людини на увагу	64
Петровець А. Методи психокорекції емоційної сфери в юнацькому віці	67
Поліщук А. Роль тривожності у розвитку емоційного інтелекту здобувачів вищої освіти в умовах війни	69
Попчук Д. Вплив емоційної сфери особистості на мотивацію діяльності	74

Праск А. Психологічні чинники психосоматичних розладів у молоді.....	77
Пустотіна С. Вплив корпоративної культури на рівень мотивації та задоволення роботою.....	79
Рачинська О. Особливості міжособистісних конфліктів в юнацькому віці	82
Романюк М. Психологія віральності контенту В Youtube	87
Ромашук К. Вплив травмівного досвіду на розвиток особистості підлітка.....	93
Сімончук Д. Особливості спілкування дітей молодшого шкільного віку	96
Сорокіна А. Використання арт-терапевтичних методів в роботі з військовими з ПТСР	99
Тодорович А. Психологічні особливості спілкування в юнацькому віці.....	102
Харчук Б. Особливості соціально-психологічної адаптації дітей, які постраждали від війни	105
Юшук А. Особливості дослідження депресивних станів у молоді	110
Янковська І. Психолого-педагогічні умови розвитку поведінкової і вольової саморегуляції у підлітковому віці	114

З. Павлик Н. В. Психологічний супровід військовослужбовців, спрямований на психологічну реабілітацію постстресових психічних розладів: метод. посіб.. Київ, 2020. 92 с.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СПІЛКУВАННЯ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

Тодорович Ангеліна, здобувач ОС «бакалавр » 1 курс, РДГУ

Керівник: Джеджера О.В., старший викладач

У сучасних умовах активного розвитку соціального середовища та зростання ролі міжособистісної взаємодії особливого значення набуває дослідження психологічних особливостей спілкування в юнацькому віці. Цей період є визначальним у формуванні особистості, її соціальних ролей, самосвідомості та здатності до ефективної комунікації. Юнаки активно шукають своє місце в суспільстві, розширюють коло спілкування, що часто супроводжується труднощами в налагодженні взаємин, самопрезентації та розумінні інших.

Актуальність теми зумовлена потребою у своєчасному виявленні та корекції можливих труднощів у спілкуванні, що впливають на особистісний розвиток молоді, їхню успішну соціалізацію та психологічне благополуччя.

Метою дослідження є виявлення психологічних особливостей спілкування в юнацькому віці, аналіз їхніх основних проявів і чинників, що їх зумовлюють.

Юнацький вік - це один із ключових періодів онтогенетичного розвитку людини, що охоплює орієнтовно вік від 15 до 21 року. У науковій літературі цей етап також поділяється на ранню юність (15–17 років) і пізню юність або ранню дорослість (18–21 рік). Саме в цей час індивід інтенсивно формує свою особистість, світогляд, систему цінностей, соціальну ідентичність та модель поведінки. Юнацький вік характеризується швидкими фізіологічними змінами, завершенням статевого дозрівання, зростанням когнітивних можливостей, зокрема абстрактного мислення, здатності до саморефлексії та самопізнання. Водночас це період психологічної нестабільності, емоційної чутливості, пошуку сенсу життя та прагнення до самореалізації.

Психологічною особливістю юнацького віку є зростання ролі самосвідомості: формується «Я-концепція», яка стає стрижнем особистісної ідентичності. Молоді люди прагнуть визначити своє місце в суспільстві, знайти життєві орієнтири, сформувати професійні плани, налагодити глибокі міжособистісні стосунки. У цьому процесі важливу роль відіграє спілкування - як основний засіб соціалізації, емоційної підтримки, обміну досвідом і самоствердження. Саме спілкування стає провідною формою активності, через яку юнак чи юнка конструює своє ставлення до себе, інших і світу загалом.

Психологічні особливості спілкування в юнацькому віці значною мірою зумовлені віковими змінами у когнітивній та емоційній сферах. За свідченнями науковців, зокрема О. Бікус, В. Волошиної [1], О. Купрєєвої [2], О. Мартиняк [3], саме у цей період молодь переходить від зовнішньої поведінки до внутрішнього плану дій, розвиває здатність до емпатії, глибокого розуміння іншої особистості. Юнаки починають будувати комунікацію не лише на основі спільних інтересів, а й на емоційній близькості, довірі, взаєморозумінні. Вони стають здатними до прийняття альтернативних точок зору, аналізу мотивів поведінки інших, виявляють бажання ділитися внутрішніми переживаннями.

Комунікація в юнацькому віці характеризується підвищеною вибірковістю. Молоді люди обирають, з ким саме вони хочуть вступати в контакт, і це спілкування набуває рис інтимності, емоційної насиченості, довіри. Особливо важливим стає коло близьких друзів, що виконує функцію «дзеркала» для самооцінки та розвитку соціальних навичок. Спілкування у групах однолітків відіграє не лише інформативну функцію, а й виступає умовою формування ціннісних орієнтацій, поглядів, стилю поведінки. Водночас, зростає потреба у визнанні та самоствердженні, що іноді породжує суперечності: між прагненням до незалежності та потребою в підтримці, між бажанням бути почутим і страхом бути осміяним.

Однією з характерних рис юнацького спілкування є конфліктність у взаєминах з дорослими, особливо з батьками та вчителями. Молодь прагне до рівноправних відносин, до визнання своєї автономії, а це нерідко вступає в суперечність із авторитарною моделлю виховання. На думку Н.Павлик [4], близько 70% юнаків і

дівчат прагнуть бути схожими на своїх батьків, проте одночасно прагнуть дистанціюватися від них, зберегти власну самостійність у прийнятті рішень. Саме через спілкування з дорослими формується ставлення до норм і цінностей соціуму, а також закладаються основи майбутньої професійної ідентичності.

Варто зазначити, що юнацьке спілкування нерозривно пов'язане з проблемою самопрезентації. Молодь намагається створити певний образ себе у свідомості інших, що часто призводить до експериментів із зовнішністю, манерами, мовленням. У цьому контексті велике значення має спілкування з представниками протилежної статі. Воно виступає не лише як етап підготовки до майбутніх романтичних чи сімейних відносин, а й як спосіб самопізнання, перевірки власної привабливості, здатності викликати симпатію, довіру, повагу.

Психологи також звертають увагу на двоїстість спілкування в юнацькому віці: з одного боку, розширюється соціальний простір комунікації — з'являються нові знайомства, групи за інтересами, участь у громадському житті; з іншого боку, зростає потреба в глибоких, стабільних, діадних стосунках. Ця суперечність є джерелом як особистісного зростання, так і можливих внутрішніх конфліктів. Юнаки можуть відчувати емоційне перевантаження через неможливість знайти "свою людину" або реалізувати бажання бути почутими. Високий рівень емоційної чутливості сприяє виникненню тривожності, страху відторгнення, що іноді призводить до уникнення спілкування або формування соціальної ізоляції.

Серед психологічних проблем у комунікативній сфері юнаків часто зустрічаються труднощі з вираженням емоцій, страх критики, невпевненість у собі, що, за даними сучасних досліджень, є передумовами розвитку низької самооцінки. Висока потреба у позитивній оцінці з боку значущих інших підвищує залежність від думки соціального оточення. У випадках, коли індивід не отримує очікуваної підтримки, можуть виникати фрустрація, емоційне вигорання, депресивні стани.

Науковці підкреслюють, що формування ефективних комунікативних навичок у юнацькому віці є критично важливим для подальшого успішного функціонування особистості в дорослому житті. Це включає розвиток емпатії, активного слухання, вміння вести

діалог, долати конфлікти та співпрацювати. Соціально-психологічна підтримка, участь у тренінгах і групових формах роботи сприяють гармонійному становленню особистості.

Висновки. Отже, юнацький вік — це надзвичайно важливий етап розвитку, в якому спілкування виступає як провідна психологічна функція, що забезпечує самопізнання, соціалізацію, формування цінностей та побудову стійких міжособистісних зв'язків. Глибоке розуміння психологічних особливостей комунікації в цьому віці є необхідною умовою для надання ефективної педагогічної, психологічної та соціальної підтримки молоді в складному, але надзвичайно значущому періоді їхнього життя.

Список використаних джерел

1. Бікус О.О., Волошина В.В. Теоретичні засади формування комунікативної компетенції у підлітковому віці. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 12: Психологічні науки. 2018. Вип. 1 (46). С. 17-23.
2. Купрєєва О.І. Психологічні особливості розвитку комунікативної компетентності підлітків. *Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України*. 2019. Том IX. Випуск 12. С. 134-146.
3. Мартиняк О. Психологічні особливості сучасних підлітків у виборі комунікативних засобів спілкування. *Матеріали II Міжнародної студентської науково-технічної конференції «Природничі та гуманітарні науки. Актуальні питання», 25-26 квітня 2019*. Тернопіль: ТНТУ, 2019. С. 292–293.
4. Павлик Н. В. Психологія гармонізації характеру в юнацькому віці: Монографія. К.: Логос, 2015. 383 с.

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ ВІД ВІЙНИ

Харчук Богдан, викладач

Війна несе значний негативний вплив на психічне здоров'я населення країни, в якій проходять воєнні дії. Особливо вразливими в

Електронне видання

Актуальні питання психологічної науки.
Альманах студентського наукового товариства

Випуск 19

Наукове редагування – Олег РУДЮК
Відповідальна за випуск – Наталія МИХАЛЬЧУК

Формат 60x80/16. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк арк. 5,2.